

СТРАТЕГИИ И ТЕХНИКИ ЗА ТЪРСЕНЕ НА НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

ТЪРСЕНЕ НА НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Намирането на качествена научна литература по дадена тема е основна част от процеса по създаването на академичен труд.

Търсенето на научни материали се извършва в библиотечни каталози, специализирани търсещи платформи, бази данни и репозиториуми.

Софийският университет "Св. Климент Охридски" предоставя на студентите, докторантите и преподавателите си достъп до редица водещи научни бази данни, платформи и онлайн библиотеки с цел обезпечаването им с научна информация.

Повече информация можете да откриете [ТУК](#).

Дигиталните колекции на Университетската библиотека са достъпни [ТУК](#).

КАК СЕ ТЪРСИ НАУЧНА ЛИТЕРАТУРА?

1

Определяне на ключови думи

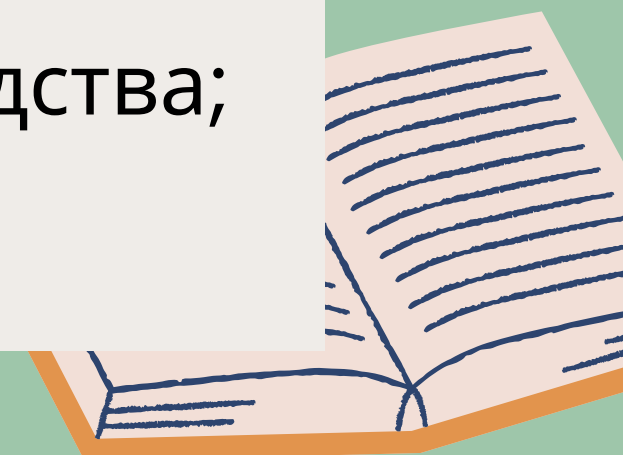
Темата се разделя на няколко основни концепции, които да се използват като ключови думи.

Не се препоръчва да се търси на пълното заглавие.

Пример:

Тема: Показанията на свидетеля като устно доказателствено средство в наказателния процес

Ключови думи: свидетелски показания; доказателствени средства; разпит; събиране и оценка на свидетелски показания; и т.н.

КАК СЕ ТЪРСИ НАУЧНА ЛИТЕРАТУРА?

2

Използване на Разширено търсене/ Advanced Search

Разширеното търсене дава възможности за прецизиране на търсенето. При него се задават конкретни параметри, по които да се търси.

Има възможност да се търси по заглавие на документ, автор, източник, тема, идентификатори като ISBN/ISSN, търсене в пълния текст, както и други опции в зависимост от конкретната платформа. За прецизиране могат да се използват:

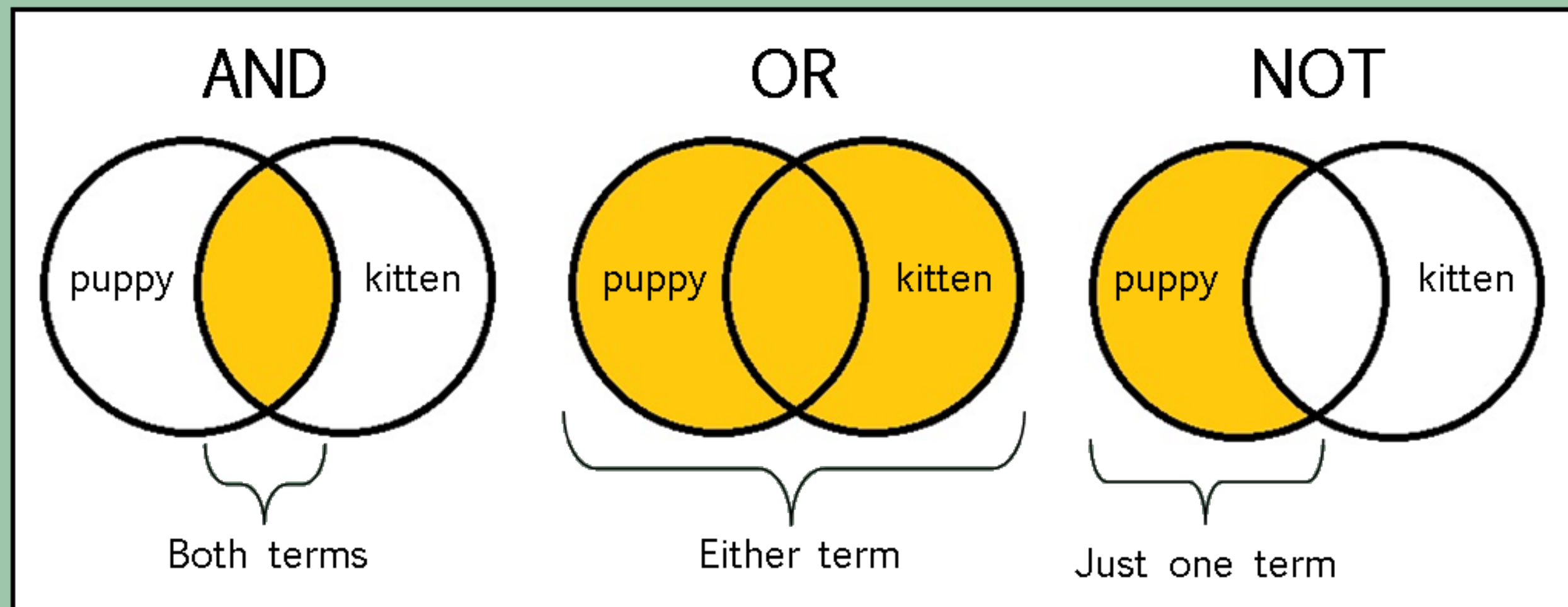
- Булеви оператори / Boolean
- Филтри
- Търсене на точна фраза
- Маскиране

БУЛЕВИ ОПЕРАТОРИ / BOOLEAN

AND ▼	
Boolean:	
AND	
OR	
NOT	
Delete row	

AND, OR, NOT – обикновено са включени като падащо меню към разширеното търсене и се избират един или няколко. Ако липсват, тогава може да се изпишат между ключовите думи.

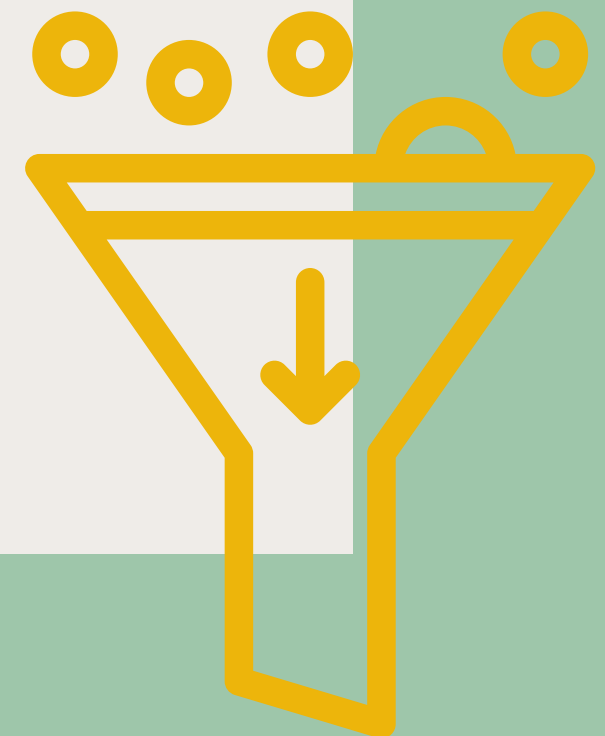

ФИЛТРИ

Филтрите служат за ограничаване на резултатите от търсенето. Могат да се използват при извършване на първоначалното търсене и/или след него, за да се намали броят на намерените документи.

Филтрите обикновено се намират от лявата страна на полетата за търсене или под тях. Те биват следните:

1. Тематична област / Subject
2. Хронологичен обхват / Publication date – конкретна година на публикуване или обхват между определени години
3. Език на документа / Language
4. Вид на документа / Source Type
 - *научна статия* (Academic, Scholarly, Research, Peer Reviewed), *материали от конференция, доклад, глава от книга* и др.
 - *само с резюме (abstract) или с пълен текст (full text)*
5. Заглавие на периодично издание / Title, Source
6. Други

ТЪРСЕНЕ НА ТОЧНА ФРАЗА

Когато се търси специфична фраза или словосъчетание, е необходимо да се използват кавички. Така се стеснява търсенето само до документи, където **ВСИЧКИ** думи, намиращи се между кавичките, се срещат **в поредността, в която са посочени**. По този начин се изключват документи, съдържащи индивидуални думи от фразата/словосъчетанието.

Търсене:	Резултат:
attention deficit hyperactivity disorder	документи, съдържащи поне една от посочените думи, както и такива, съдържащи различни комбинации между думите → повече резултати, по-ниска релевантност
"attention deficit hyperactivity disorder"	само документи, съдържащи точната фраза в посочената последователност → по-малко резултати, по-висока релевантност

МАСКИРАНЕ

Маскирането (познато като Truncation или Wildcard в зависимост от това къде в думата се прилага) е заместването на буква/букви със специален символ, за да се търсят всички вариации на дадена дума.

По този начин се разширява обхватът на търсенето.

Символът варира в зависимост от платформата, в която се търси.

Най-често използвани са *, ?, \$, ! и +.

Пример:

Търсене:	Резултат:
wom?n	woman, women
surg*	surgery, surgeries, surgeon, surgical...

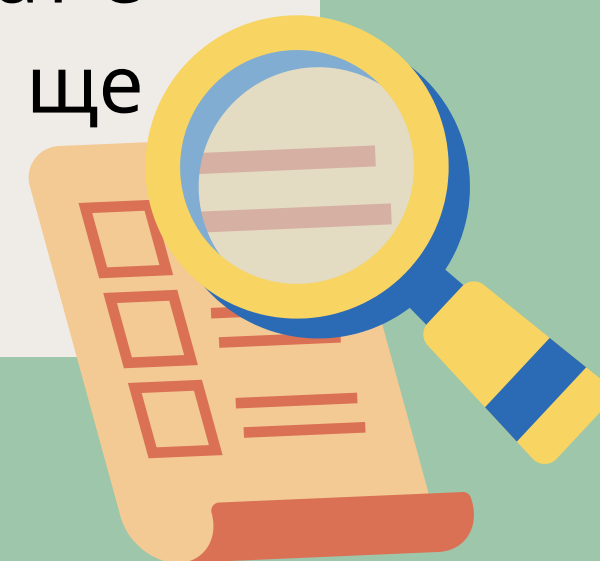
КАК СЕ ТЪРСИ НАУЧНА ЛИТЕРАТУРА?

3

Извършване на няколко търсения

Препоръчително е да се направят няколко търсения, за да се изчерпат ключовите думи, както и всички възможни комбинации между тях. Желателно е да се търси и на синоними, за да не се пропуснат релевантни документи.

Търсенето трябва да продължи, докато резултатите не започнат да се повтарят. Препоръчително е да се проведе търсене в няколко научни бази данни/репозиториуми. Това се налага, тъй като тематичният им обхват е специфичен и търсене по еднакви параметри в различни бази данни ще изведе различни документи като резултат.

КАК СЕ ТЪРСИ НАУЧНА ЛИТЕРАТУРА?

4

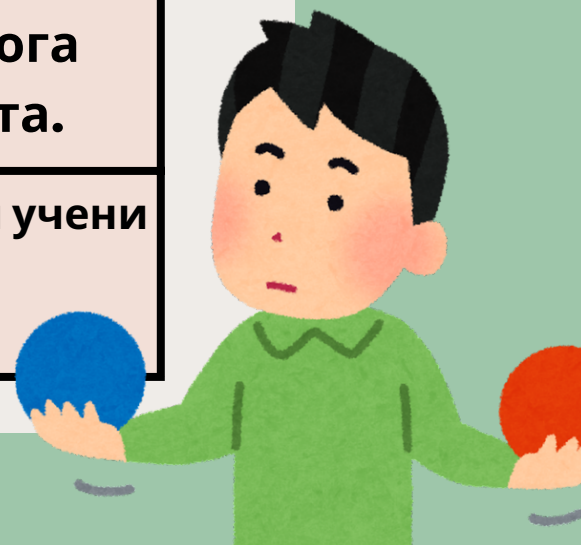
Оценка на резултата от търсенето

Важно е да се използват източници, които са релевантни, надеждни и авторитетни.

Най-добър ориентир за нивото на релевантност на конкретен документ е **резюмето/abstract**. То дава основна информация за темата и помага да се вземе решение дали да се прочете пълният текст.

За да се прецени дали даден документ е надежден и авторитетен, трябва да се отговори на следните въпроси:

Къде е публикуван документът? / Кой е източникът?	Публикуването от реномиран научен издател е вид гаранция за научната стойност на документа.
Рецензиран (peer reviewed) ли е?	Рецензираните публикации са преминали строга експертна оценка за качество на информацията.
Има ли цитирания?	Когато даден документ е цитиран, това означава, че други учени са го оценили като полезен и са го използвали при разработването на собствените си научни трудове.

КАК СЕ ТЪРСИ НАУЧНА ЛИТЕРАТУРА?

След извършване на търсенето може да се предприемат следните допълнителни стъпки:

1

Запазване и организация на откритите релевантни документи, например чрез **Reference Manager**

2

Включване на известия (**alerts**) за нови публикации по търсената тема

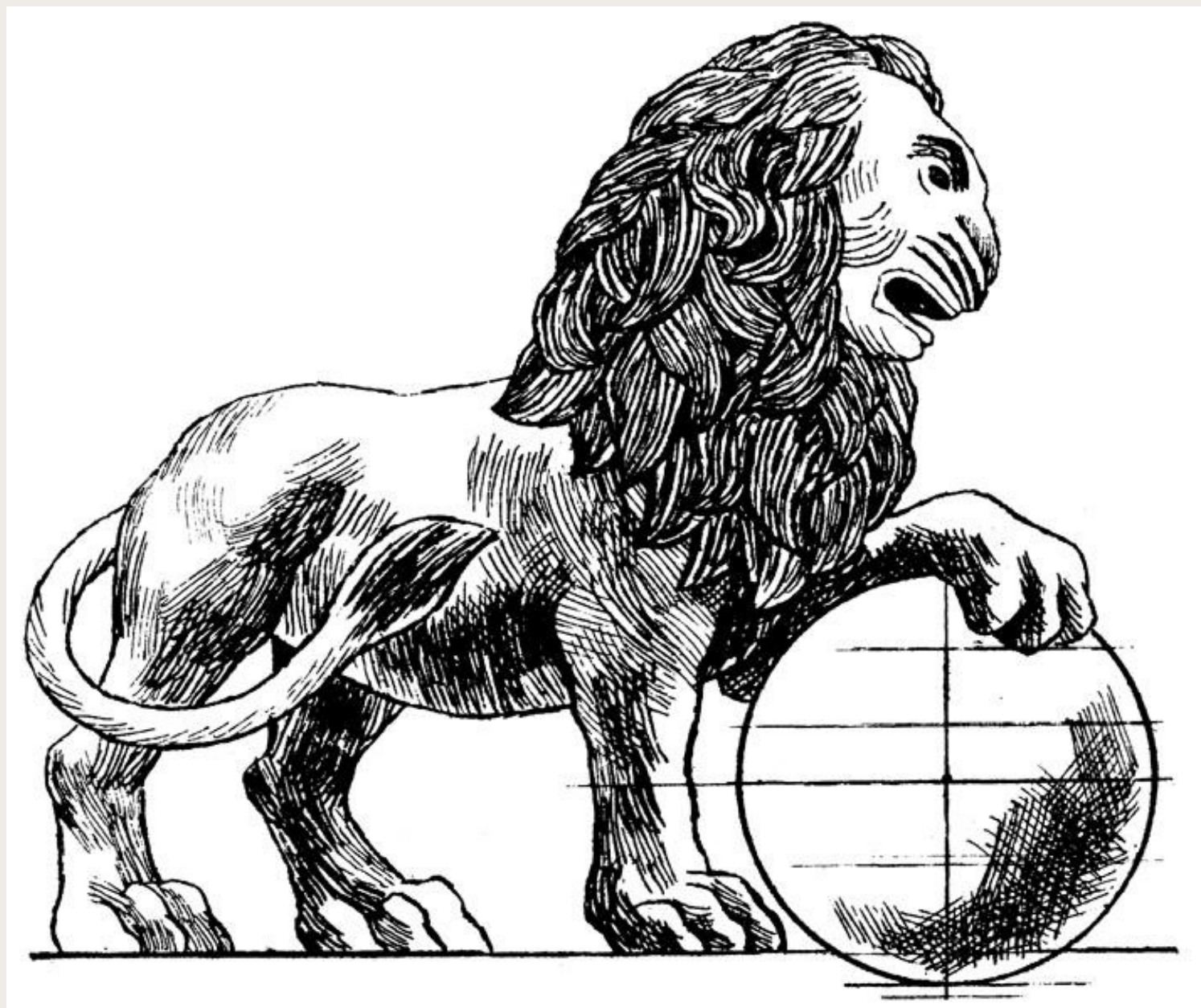
3

Използване на библиографията на релевантни документи, за да се открият допълнителни материали по темата

4

Консултация с библиотечен специалист при необходимост

Университетска библиотека
“Св. Климент Охридски”
Ви пожелава успех!